

Informacje bieżące

Wyniki wstępne

Warszawa, 2008–09–23

BADANIE KONIUNKTURY

Koniunktura w przemyśle, budownictwie, handlu i usługach
we wrześniu 2008 r.

Ogólny klimat koniunktury w **przetwórstwie przemysłowym** jest we wrześniu oceniany nieco mniej optymistycznie niż w sierpniu i w analogicznym miesiącu ostatnich czterech lat. Na nastroje przedsiębiorców wpływa zmniejszenie bieżącego portfela zamówień i produkcji, przy utrzymujących się korzystnych prognozach w tym zakresie. Bieżąca sytuacja finansowa oceniana jest negatywnie. Przewidywania dotyczące sytuacji finansowej są mniej optymistyczne od formułowanych w sierpniu.

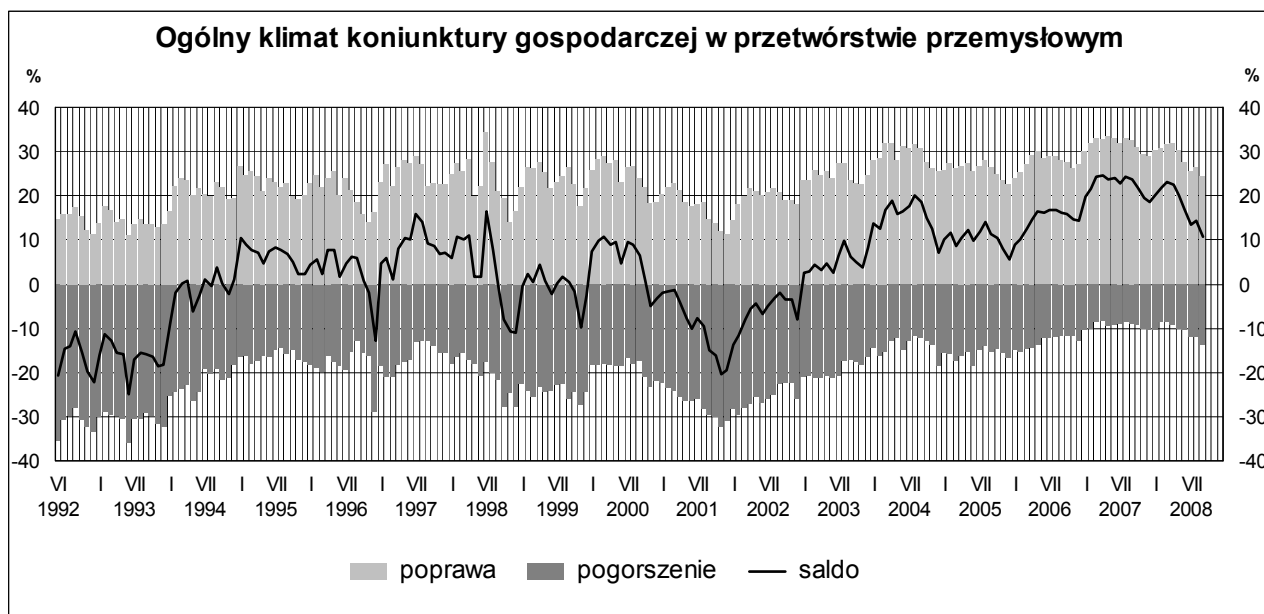
Ogólny klimat koniunktury w **budownictwie** oceniany jest nieco mniej optymistycznie niż przed miesiącem i mniej korzystnie niż we wrześniu ostatnich dwóch lat. Spowodowane jest to ostrożniejszymi niż w sierpniu, ale nadal korzystnymi ocenami bieżącego i przyszłego portfela zamówień oraz produkcji budowlano-montażowej. Utrzymują się optymistyczne oceny bieżącej sytuacji finansowej przedsiębiorstw, odpowiednie prognozy są ostrożniejsze od formułowanych w ubiegłym miesiącu.

We wrześniu ogólny klimat koniunktury w **handlu detalicznym** oceniany jest nieco mniej optymistycznie niż w sierpniu i w analogicznym miesiącu ubiegłego roku. Wpływają na to mniej korzystne niż przed miesiącem oceny bieżącej i przyszłej sprzedaży. Zarówno bieżąca jak i przewidywana sytuacja finansowa przedsiębiorstw jest oceniana negatywnie.

Spośród badanych jednostek **usługowych**¹ najlepsze oceny ogólnego klimatu koniunktury we wrześniu formułują firmy z sekcji **pośrednictwo finansowe**; są one zbliżone do zgłaszanych przed miesiącem, choć mniej korzystne od sygnalizowanych we wrześniu ubiegłego roku. Najmniej optymistycznie, nieco gorzej niż w sierpniu br. i w analogicznym miesiącu przed rokiem, oceniają ogólny klimat koniunktury jednostki z sekcji **hotele i restauracje**.

¹ Obejmują następujące sekcje według PKD: **H** – Hotele i restauracje, **I** – Transport, gospodarka magazynowa i łączność, **J** – Pośrednictwo finansowe, **K** – Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, **M** – Edukacja, **N** – Ochrona zdrowia i pomoc społeczna, **O** – Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała.

1. Przetwórstwo przemysłowe

We wrześniu **ogólny klimat koniunktury** jest oceniany mniej optymistycznie niż w sierpniu (plus 11 wobec plus 14). Poprawę koniunktury sygnalizuje 24% badanych przedsiębiorstw, jej pogorszenie – 13% (przed miesiącem odpowiednio 26% i 12%). Pozostałe przedsiębiorstwa uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Przedsiębiorcy odnotowują pogorszenie bieżącego portfela zamówień, na co wpływa zmniejszenie zagranicznego i – w mniejszym stopniu – krajowego portfela zamówień. We wrześniu ograniczana jest bieżąca produkcja. Na najbliższe trzy miesiące przewiduje się dalszy, choć nieco wolniejszy niż oczekiwano w sierpniu, wzrost portfela zamówień. Tempo wzrostu produkcji może utrzymywać się na poziomie prognozowanym w sierpniu. Stan zapasów wyrobów gotowych jest zbliżony do poziomu uznawanego przez przedsiębiorców za wystarczający. Utrzymują się niewielkie opóźnienia w ściąganiu należności od kontrahentów i trudności w regulowaniu zobowiązań finansowych. Prognozy w tym zakresie są mniej optymistyczne od formułowanych w sierpniu. Przewidywany jest spadek zatrudnienia, nieco większy niż prognozowano w ubiegłym miesiącu. Wzrost cen wyrobów gotowych może być wolniejszy od zapowiadanego w sierpniu.

We wrześniu przedsiębiorcy prowadzący działalność w większości działów przetwórstwa przemysłowego zgłaszają optymistyczne, choć ostrożniejsze niż przed miesiącem, oceny koniunktury. Najbardziej korzystne oceny ogólnego klimatu koniunktury formułują producenci: masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru (plus 30 – spadek o 7 punktów), sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych (plus 21 – wzrost o 9 punktów), wyrobów chemicznych (plus 20 – spadek o 7 punktów), instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych (plus 19 – wzrost o 1 punkt), maszyn i aparatury elektrycznej (plus 17 – spadek o 7 punktów), pozostałego sprzętu transportowego (plus 16 – wzrost o 7 punktów), mebli (plus 16 – wzrost o 3 punkty), metalowych wyrobów gotowych (plus 15 – spadek o 3 punkty). Negatywnie swoją koniunkturę oceniają producenci: odzieży i wyrobów futrzarskich (minus 16 – spadek o 5 punktów), wyrobów z drewna (minus 9 – spadek o 10 punktów), skór wyprawionych i wyrobów ze skór wyprawionych (minus 3 – spadek o 15 punktów), metali (minus 1 – spadek o 7 punktów).

Producenci **wyrobów chemicznych** oceniają koniunkturę mniej optymistycznie, niż w sierpniu. Spowodowane to jest negatywnymi ocenami bieżącego portfela zamówień przy ostrożniejszych ocenach przyszłego portfela zamówień oraz bieżącej i przyszłej produkcji. Stan zapasów wyrobów gotowych znacznie przekracza poziom uznawany przez przedsiębiorców za wystarczający. Mimo opóźnień w ściąganiu należności od kontrahentów, producenci optymistycznie oceniają swoje możliwości terminowego regulowania zobowiązań finansowych. Utrzymują się korzystne prognozy sytuacji finansowej. Przedsiębiorcy zamierzają nieznacznie zmniejszyć zatrudnienie. Ceny wyrobów chemicznych mogą rosnąć w tempie wolniejszym od prognozowanego przed miesiącem.

Producenci **maszyn i aparatury elektrycznej** oceniają koniunkturę mniej optymistycznie niż w sierpniu. Spowodowane to jest pogorszeniem ocen dotyczących bieżącego oraz przyszłego portfela zamówień i produkcji. Stan zapasów wyrobów gotowych jest zbliżony do poziomu uznawanego przez przedsiębiorców za wystarczający. Mimo niewielkich trudności w ściąganiu należności od kontrahentów, producenci terminowo regulują swoje zobowiązania finansowe. Odpowiednie prognozy w tym zakresie są mniej korzystne od zgłaszanych przed miesiącem. Dyrektorzy planują nieznacznie zmniejszyć zatrudnienie. W najbliższych miesiącach wzrost cen maszyn i aparatury elektrycznej może być nieco wolniejszy niż przewidywano w sierpniu.

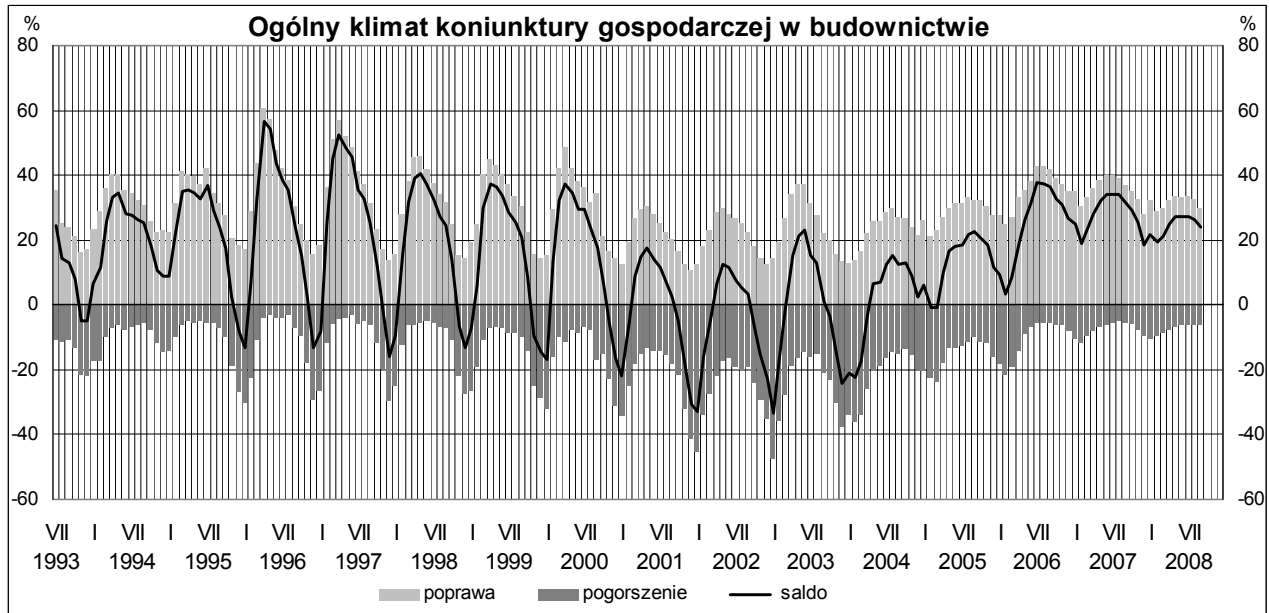
Producenci **artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych** we wrześniu oceniają swoją koniunkturę nieco mniej optymistycznie niż przed miesiącem. Bieżący portfel zamówień i produkcja są oceniane gorzej niż w sierpniu. Odpowiednie przewidywania wskazują na możliwość poprawy sytuacji w tym zakresie. Stan zapasów wyrobów gotowych nieco przekracza poziom uważany przez przedsiębiorców za wystarczający. Nieznacznie zwiększają się opóźnienia w ściąganiu należności od kontrahentów jak również trudności w regulowaniu bieżących zobowiązań finansowych. Prognozy sytuacji finansowej są nieco gorsze od formułowanych przed miesiącem. Dyrektorzy planują niewielkie ograniczenie zatrudnienia. Ceny artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych mogą rosnąć w tempie zbliżonym do prognozowanego w sierpniu.

Producenci **sprzętu i urządzeń rtv** oceniają koniunkturę pozytywnie, lepiej niż w ubiegłym miesiącu. Spowodowane to jest bardzo optymistycznymi przewidywaniami dotyczącymi portfela zamówień i produkcji. Bieżący portfel zamówień jest oceniany mniej pesymistycznie niż w sierpniu, oceny bieżącej produkcji są lepsze niż przed miesiącem. Stan zapasów wyrobów gotowych jest uznawany przez przedsiębiorców za niewystarczający. Mimo iż producenci odczuwają trudności w ściąganiu należności od kontrahentów, terminowo regulują swoje bieżące zobowiązania finansowe. W najbliższych trzech miesiącach sytuacja finansowa badanych firm może się poprawić. Dyrektorzy planują ograniczyć zatrudnienie w stopniu zbliżonym do przewidywań z ubiegłego miesiąca. Ceny sprzętu i urządzeń rtv mogą obniżyć się wolniej niż prognozowano w sierpniu.

We wrześniu dyrektorzy firm produkujących **wyroby włókiennicze** oceniają koniunkturę lepiej niż w zeszłym miesiącu. Spowodowane to jest bardziej korzystnymi niż przed miesiącem przewidywaniami dotyczącymi portfela zamówień oraz produkcji. Bieżące oceny w tym zakresie są mniej pesymistyczne niż sygnalizowano w sierpniu. Utrzymują się nadmierne zapasy wyrobów gotowych. Mimo iż dyrektorzy przedsiębiorstw nie sygnalizują opóźnień w ściąganiu należności od kontrahentów, nadal odnotowywane

są trudności w terminowym regulowaniu bieżących zobowiązań finansowych. Prognozy wskazują na możliwość poprawy sytuacji finansowej badanych przedsiębiorstw. Planowane jest dalsze ograniczanie zatrudnienia. Przedsiębiorcy nie przewidują zmian cen wyrobów włókienniczych w najbliższych trzech miesiącach.

2. Budownictwo

We wrześniu **ogólny klimat koniunktury** w budownictwie kształtuje się na poziomie plus 24 (w sierpniu plus 26). Poprawę koniunktury sygnalizuje 30% przedsiębiorstw, a jej pogorszenie 6% (w ubiegłym miesiącu odpowiednio 32% i 6%). Pozostałe przedsiębiorstwa uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

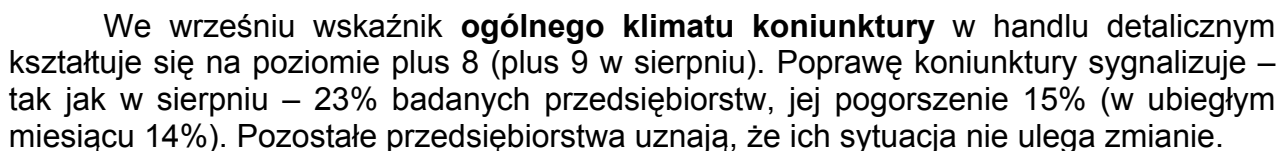
Przedsiębiorstwa odnotowują nieco wolniejszy od zgłaszanego w sierpniu wzrost **portfela zamówień i produkcji budowlano-montażowej**. Przewidywania w tym zakresie na najbliższe trzy miesiące są mniej optymistyczne od formułowanych w sierpniu. Spośród badanych przedsiębiorstw 30%, podobnie jak przed rokiem, planuje, że będzie prowadziło prace budowlano-montażowe za granicą. Ich prognozy wskazują na mniej znaczący wzrost **portfela zamówień na roboty budowlano-montażowe na rynku zagranicznym** w porównaniu z przewidywaniami z sierpnia br. i września ub.r.

Bieżąca **sytuacja finansowa** przedsiębiorstw budowlano-montażowych oceniana jest korzystnie, podobnie jak w sierpniu. Odpowiednie przewidywania są mniej optymistyczne od prognoz sprzed miesiąca. Wzrost **cen** realizacji robót budowlano-montażowych może być wolniejszy niż przewidywano w sierpniu. Również plany dotyczące zwiększenia **zatrudnienia** są ostrożniejsze od przewidywań sprzed miesiąca.

Odsetek przedsiębiorstw nie odczuwających żadnych **barier w prowadzeniu działalności budowlano-montażowej** kształtuje się na poziomie 4,3% (4,6% w sierpniu br. i 4,0% we wrześniu 2007 r.). Największe trudności napotykane przez przedsiębiorstwa zgłaszające bariery związane są z kosztami zatrudnienia (60% badanych przedsiębiorstw we wrześniu i w sierpniu br. oraz 58% we wrześniu 2007 r.), konkurencją ze strony innych firm (57% we wrześniu i w sierpniu br. wobec 51% we wrześniu 2007 r.), niedoborem wykwalifikowanych pracowników (55% badanych przedsiębiorstw we wrześniu, 54% w

We wrześniu 7% przedsiębiorstw budowlano-montażowych ocenia swoje **zdolności produkcyjne** jako zbyt duże w stosunku do oczekiwanego w okresie najbliższych dwunastu miesięcy portfela zamówień, 79% jako wystarczające, a 14% jako zbyt małe. Oceny te są zbliżone do formułowanych w sierpniu br. W porównaniu z wrześniem ubiegłego roku nieznacznie zmniejszył się udział jednostek oceniających swe zdolności jako zbyt małe na rzecz przedsiębiorstw, które oceniają je jako wystarczające i zbyt duże.

3. Handel detaliczny

Oceny koniunktury w poszczególnych branżach handlu detalicznego są

pozytywne. Na najwyższym poziomie kształtuje się wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury dla branży **meble, rtv, agd** – plus 27 (tak jak przed miesiącem). Dla branży pojazdy samochodowe wynosi on plus 10 (plus 9 w sierpniu), a dla branży włókno, odzież, obuwie – plus 7 (w ubiegłym miesiącu plus 8). W branży żywnościowej wskaźnik ogólnego klimatu kształtuje się na poziomie 0 (przed miesiącem plus 4).

W jednostkach branży **meble, rtv, agd** odnotowuje się nieco szybszy niż przed miesiącem wzrost bieżącej sprzedaży towarów. Poprawia się sytuacja finansowa przedsiębiorstw. Stan nadmiernych zapasów towarów nieznacznie zmniejsza się. W najbliższych miesiącach przewiduje się wzrost sprzedaży towarów i zamówień u dostawców zbliżony do zapowiadanego w sierpniu. Utrzymują się korzystne prognozy sytuacji finansowej przedsiębiorstw. Sygnalizowany jest nieco wolniejszy wzrost bieżących i przyszłych cen towarów. Plany dyrektorów przedsiębiorstw dotyczące zwiększenia zatrudnienia są bardziej optymistyczne od zgłaszanych przed miesiącem.

We wrześniu przedsiębiorstwa branży **pojazdy samochodowe** sygnalizują szybszy niż przed miesiącem spadek bieżącej sprzedaży. Sytuacja finansowa jest niekorzystna. Prognozy na najbliższe miesiące wskazują na bardziej znaczący niż planowano w sierpniu wzrost sprzedaży i w konsekwencji nieznaczna poprawę przyszłej sytuacji finansowej. Utrzymuje się nadmierny stan zapasów towarów. Mimo to poziom zamówień na towary u dostawców w najbliższych trzech miesiącach może nieznacznie zwiększyć się. We wrześniu ceny pojazdów samochodowych ulegają dalszej obniżce. Na najbliższe miesiące przewiduje się niewielki, wolniejszy niż prognozowano w sierpniu wzrost cen. Dyrektorzy przedsiębiorstw planują nieznacznie zwiększyć zatrudnienie.

W branży **włókno, odzież, obuwie** przedsiębiorcy sygnalizują we wrześniu spadek bieżącej sprzedaży, nieznacznie szybszy od zgłaszanego przed miesiącem. Sytuacja finansowa jednostek handlowych jest oceniana nieco gorzej niż w sierpniu. Zwiększa się poziom nadmiernych zapasów. Bardziej optymistyczne niż w ubiegłym miesiącu prognozy sprzedaży powodują, że w najbliższych miesiącach może utrzymać się korzystna sytuacja finansowa. Ilość towarów zamawianych u dostawców może wzrastać wolniej niż oczekiwano w sierpniu. We wrześniu przedsiębiorstwa zgłaszają niewielki wzrost cen towarów. Prognozy na najbliższe trzy miesiące wskazują na szybszy niż przewidywano w sierpniu wzrost cen. Dyrektorzy przedsiębiorstw planują nieznacznie zmniejszyć zatrudnienie.

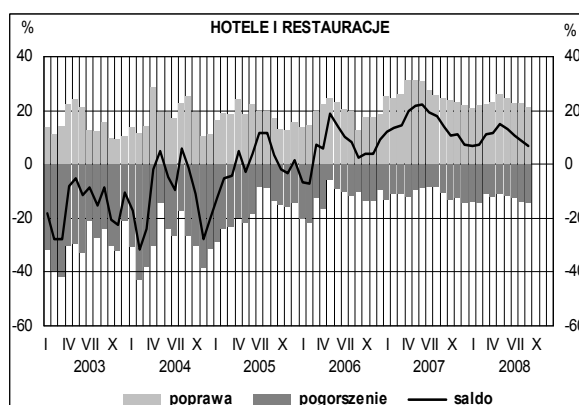
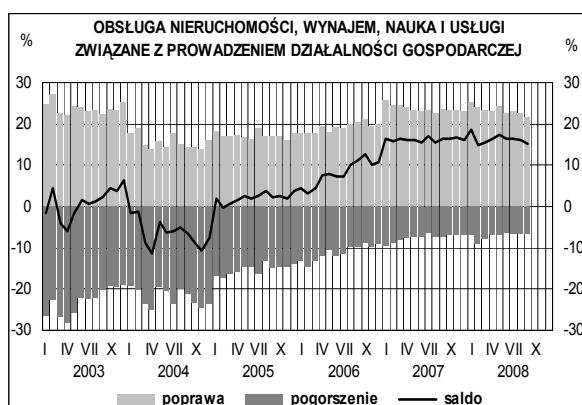
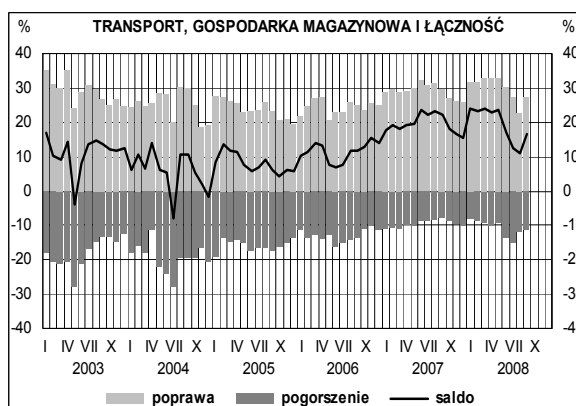
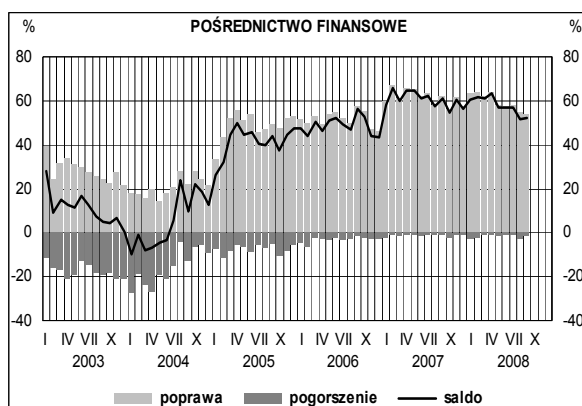
We wrześniu sygnalizowany jest wolniejszy niż przed miesiącem wzrost sprzedaży **żywności**. Sytuacja finansowa badanych przedsiębiorstw jest oceniana mniej optymistycznie niż w sierpniu. Utrzymuje się nadmierny stan zapasów towarów. Prognozy dotyczące sprzedaży w najbliższych trzech miesiącach są niekorzystne. W konsekwencji może nastąpić dalsze pogorszenie sytuacji finansowej przedsiębiorstw. Przewiduje się możliwość ograniczenia ilości towarów zamawianych u dostawców. Sygnalizowany jest nieco wolniejszy niż w sierpniu wzrost bieżących i przyszłych cen żywności. Dyrektorzy przedsiębiorstw planują utrzymać obecny stan zatrudnienia.

Spośród badanych jednostek 5,1% deklaruje, że nie odczuwa żadnych **barier w prowadzeniu bieżącej działalności** (5,0% przed miesiącem, 4,3% we wrześniu ubiegłego roku). Największe trudności napotykane przez przedsiębiorstwa związane są z konkurencją na rynku (barierę tę sygnalizuje we wrześniu br. i przed rokiem 71% przedsiębiorstw, przed miesiącem 70%), kosztami zatrudnienia (64% we wrześniu i sierpniu br. oraz we wrześniu ubiegłego roku) oraz wysokimi obciążeniami na rzecz

budżetu (55% we wrześniu i sierpniu, 56% we wrześniu 2007 r.).

Najczęściej wybieranymi źródłami finansowania środków obrotowych są fundusze własne, które wybiera – tak jak przed rokiem – 69% przedsiębiorstw (przed miesiącem 68%). Na kredyt bankowy wskazuje – tak jak w sierpniu – 28% przedsiębiorstw (27% we wrześniu 2007 r.), kredyt kupiecki – 25% jednostek (26% przed miesiącem i przed rokiem).

4. Usługi

We wrześniu oceny ogólnego klimatu koniunktury jednostek z sekcji **pośrednictwo finansowe** są bardzo korzystne, zbliżone do sygnalizowanych przed miesiącem (plus 53 wobec plus 52 w sierpniu). Poprawę koniunktury odnotowuje 54% badanych firm, a jej pogorszenie – 1% (w sierpniu odpowiednio 55% i 3%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie. Bieżący i przyszły popyt na usługi utrzymuje się na poziomie sygnalizowanym przed miesiącem. W konsekwencji diagnozy i prognozy sprzedaży oraz sytuacji finansowej są nieco korzystniejsze niż w sierpniu. Bieżące ceny usług rosną w tempie zbliżonym do odnotowanego w ubiegłym miesiącu. W najbliższych miesiącach ich wzrost może być szybszy niż prognozowano w sierpniu. W tej grupie jednostek można spodziewać się wzrostu zatrudnienia. Spośród badanych jednostek 6,9% deklaruje, że nie odczuwa żadnych barier w prowadzeniu bieżącej działalności (8,5% w sierpniu i przed rokiem). Największe trudności napotykane przez przedsiębiorstwa zgłaszające bariery działalności związane są z konkurencją firm krajowych (79% we wrześniu wobec 82% w sierpniu br. i 84% we wrześniu 2007 r.) oraz – w mniejszym stopniu – konkurencją firm zagranicznych (55% we wrześniu wobec 50% w sierpniu br. i we wrześniu ub.r.).

We wrześniu wskaźnik ogólnego klimatu w sekcji **transport, gospodarka magazynowa i łączność** kształtuje się na poziomie plus 16 (w sierpniu plus 11).

Poprawę koniunktury odnotowuje 27% badanych firm, a jej pogorszenie – 11% (w sierpniu odpowiednio 23% i 12%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie. Przedsiębiorcy sygnalizują tempo wzrostu bieżącego oraz przyszłego popytu i sprzedaży zbliżone do zgłaszanego w sierpniu. Poprawia się obecna sytuacja finansowa jednostek. Odpowiednie prognozy są optymistyczne. Dyrektorzy przedsiębiorstw zamierzają zwiększyć zatrudnienie w stopniu nieco mniejszym niż przewidywano w poprzednim miesiącu. Odnotowywany jest nieznaczny wzrost bieżących cen. W najbliższych miesiącach ceny mogą obniżyć się w niewielkim stopniu. We wrześniu 3,9% badanych przedsiębiorstw deklaruje, że nie napotyka na bariery w prowadzeniu swojej bieżącej działalności (w sierpniu odsetek ten wyniósł 6,1%, we wrześniu przed rokiem 6,7%). Największe trudności napotykane przez firmy związane są z konkurencją firm krajowych (58% we wrześniu, 61% w sierpniu br. i 59% we wrześniu 2007 r.) oraz kosztami zatrudnienia pracowników (54% we wrześniu, 62% w sierpniu br. i 58% we wrześniu 2007 r.).

We wrześniu oceny ogólnego klimatu koniunktury jednostek z sekcji **obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej** są korzystne, zbliżone do zgłaszanych przed miesiącem (plus 15 wobec plus 16 w sierpniu). Poprawę koniunktury odnotowuje 22% badanych firm, a jej pogorszenie – 7% (w sierpniu odpowiednio 23% i 7%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie. Oceny bieżącego i przyszłego popytu oraz sprzedaży są mniej optymistyczne od zgłaszanych w ubiegłym miesiącu. Utrzymują się pozytywne oceny dotyczące aktualnej i przewidywanej sytuacji finansowej. Można spodziewać się wzrostu zatrudnienia. Bieżące ceny towarów rosną nieco wolniej niż w sierpniu. W najbliższych miesiącach wzrost cen może być zbliżony do prognozowanego przed miesiącem. Odsetek jednostek nie odczuwających żadnych barier w prowadzeniu działalności usługowej kształtuje się na poziomie 12,8% (11,6% w sierpniu br., 10,0% we wrześniu 2007 r.). Największe trudności napotykane przez przedsiębiorstwa związane są z kosztami zatrudnienia pracowników (53% we wrześniu i 56% sierpniu br., 59% we wrześniu przed rokiem).

We wrześniu wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji **hotele i restauracje** kształtuje się na poziomie plus 7 (w sierpniu plus 9). Poprawę koniunktury odnotowuje 21% badanych firm, a jej pogorszenie – 14% (w sierpniu odpowiednio 23% i 14%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie. We wrześniu dyrektorzy zgłaszają wolniejszy wzrost bieżącego i przyszłego popytu oraz sprzedaży i w konsekwencji pogorszenie swojej sytuacji finansowej. Prognozy sytuacji finansowej są mniej optymistyczne od przewidywań z sierpnia. We wrześniu dyrektorzy jednostek sygnalizują nieznacznie wolniejszy wzrost zarówno bieżących jak i przyszłych cen oferowanych usług. Prognozy dotyczące wzrostu zatrudnienia są nieco ostrożniejsze od formułowanych w ubiegłym miesiącu. Odsetek przedsiębiorstw nie odczuwających żadnych barier w prowadzeniu działalności usługowej kształtuje się na poziomie 3,4% (2,0% w sierpniu wobec 5,2% we wrześniu ub.r.). Największe trudności napotykane przez jednostki związane są z kosztami zatrudnienia pracowników (68% we wrześniu i w sierpniu br., 72% we wrześniu 2007 r.), konkurencją firm krajowych (57% we wrześniu i 52% sierpniu br., 43% we wrześniu ub.r.) oraz z wysokimi obciążeniami na rzecz budżetu (51% we wrześniu i 52% sierpniu br., 43% we wrześniu 2007 r.).